

• Nieuwe telefoon gaat stapels pasjes en kaartjes vervangen

Duits mobieltje haalt ov-chip in

Zes jaar te vroeg bedacht en vier jaar te laat gekomen; is dat het lot van de Nederlandse ov-chipkaart? Duitsland en Frankrijk reizen binnenkort op mobieltjes.

Vincent Dekker

De trein van Berlijn naar Hannover, de tram in Berlijn, de bus in Potsdam, ze hebben één ding gemeen: je kunt er in februari mee reizen met kaartjes in je mobiele telefoon. Daar zit een soort ov-chipkaart in verwerkt, voor een fractie van de kosten van de Nederlandse ov-chipkaart.

„We starten volgende maand met een test van de techniek”, legt een zagsman van Deutsche Bahn (DB) uit. „Eind dit jaar gaan we grootschalig testen en in 2010 kan het dan landelijk ingevoerd worden.”

Touch&Travel noemt DB zijn systeem, dat ogenschijnlijk veel op de ov-chipkaart lijkt. De reiziger zwaait een mobieltje bij het instappen langs een Touchpoint en doet dat bij het uitstappen opnieuw. Net als bij de ov-chip wordt zo de reis verrekend.

Maar daarmee houdt de gelijkenis op. Want DB heeft de rollen van ov-chipkaart en leesapparaat omgedraaid. In Nederland zwaait de reiziger een 'dom' chipkaartje langs een lezer die verbonden is met het stroomnet en een datanet. De lezer registreert het nummer van de kaart en stuurt dat naar centrale compu-

De Duitse 'ov-chip' wordt dankzij het mobieltje overal bruikbaar. FOTO DB

ters. In Duitsland bestaat het Touchpoint uit de 'domme' chip en stuurt die chip zijn nummer naar een 'slim' mobieltje, dat daarna de reis via zijn gsm-net verrekent. De kosten ziet de reiziger later op zijn telefoonrekening. Daarvoor is dan wel samenwerking met een mobiel belbedrijf nodig. Bij deze test is dat Vodafone.

DB en Vodafone zijn niet de enigen die het systeem testen. Elders in Duitsland wordt ook al geëxperimenteerd en de Franse spoorwegen werken er samen met Orange aan. Bovendien lopen er wereldwijd tientallen proeven met 'betalen per mobieltje' in supermarkten, bioscopen,

stadions, etc. Allemaal met één doel: om van een mobieltje het universele betaalmiddel te maken.

De mobieltjesfabrikanten haken er uiteraard gretig op in. Ze kunnen er weer een nieuwe generatie telefoons mee verkopen. De eerste toestellen ervoor komen dit jaar in flinke aantallen op de markt. „In 2010 zullen er al zoveel zijn verkocht dat we Touch&Travel officieel landelijk kunnen invoeren”, verwacht de woordvoerder van DB.

De combinatie van domme Touchpoints en slimme mobieltjes maakt het Duitse systeem veel goedkoper dan de Nederlandse ov-chipkaart.

„Een Touchpoint is niet meer dan een stukje plastic waar een goedkope chip in zit. Er is geen stroom en geen datanet nodig. Als je er eentje moet vervangen, kost dat bijna niets”, aldus de DB-zagsman.

In Nederland vraagt de Amsterdamse informaticahoogleraar Chris Verhoef zich af of de huidige ov-chip nog voortgezet moet worden. Verhoef waarschuwde eerder in *Trouw* voor mogelijke miljardenmissers bij grote automatiseringsprojecten van de overheid. „Het Duitse systeem lijkt technisch beter en is goedkoper. De Duitsers maken slim gebruik van wat er is. In Nederland heeft men een geheel eigen infrastructuur en eigen betaalsysteem voor de ov-chip willen bouwen. En als de beveiliging van de ov-chip nog moet worden verbeterd, gaat dat opnieuw geld kosten, en dat maakt de *business case* dan alleen nog maar slechter.”

Het Nederlandse bedrijf dat de ov-chipkaart ontwikkelt, TLS, koos zes jaar geleden voor zijn systeem omdat er toen nog geen mobieltjes met betaalfunctie beschikbaar waren. TLS dacht al in 2005 bijna het hele openbaar vervoer aan de ov-chipkaart te hebben. Maar inmiddels is er al vier jaar vertraging en wordt het waarschijnlijk 2010. Als het tegenzit, reist Duitsland eerder en goedkoper per modern mobieltje dan Nederland per ov-chip.

Voor meer informatie over de ov-chipkaart: www.trouw.nl/ovchipkaart